
HOVEDINSTRUKS
for Finanstilsynet
Fastsett av Finansdepartementet
10. desember 2020

Innhold

1. Innledning	3
2. Finansdepartementets overordnede ansvar.....	3
3. Finanstilsynet samfunnsoppdrag, ansvar og myndighet.....	3
3.1. Regelverk og delegert myndighet	4
3.2. Tilsyn	4
3.3. Finanstilsynet arbeid med regelverk.....	5
3.4. Organisatoriske endringer	5
3.5. Avklaring av prinsipielle spørsmål.....	5
4. Virksomhetens interne styring mv.	6
4.1. Internkontroll.....	6
4.2. Risikostyring	6
4.3. Internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet	6
4.4. Samfunnssikkerhet og beredskap	7
4.5. Evalueringer.....	7
4.6. Finanstilsynet økonomisystem, regnskapsføring og -rapportering.....	7
4.7. Inntekter.....	7
5. Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet	8
5.1. Strategier	8
5.2. Tildelingsbrev	8
5.3. Årsrapport	8
5.4. Rapportering gjennom året.....	9
5.5. Møter og annen kontakt i styringsdialogen.....	9
5.6. Oppfølging av saker fra Sivilombudsmannen.....	9
5.7. Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen.....	9
5.8. Høringsuttalelser	9
6. Særskilte føringer om ekstern kommunikasjon og om kontakt med folkevalgte organer, andre departementer mv.	10
6.1. Ekstern kommunikasjon.....	10
6.2. Finanstilsynets kontakt med Stortinget og andre folkevalgte organer mv.....	10
6.3. Finanstilsynet kontakt med andre departementer	10
6.4. Ev. møter mellom departementet og tillitsvalgte i Finanstilsynet	10

1. Innledning

Instruksen er fastsatt av Finansdepartementet den 10. desember, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 3, og trer i kraft fra 1. januar 2021.¹ Instruksen erstatter Hovedinstruks til Finanstilsynet om økonomistyring i Finanstilsynet, fastsatt 19. november 2014.

Økonomi- og virksomhetsstyringen i Finanstilsynet skal følge Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt reglementet), bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt bestemmelsene) og rundskriv fra Finansdepartementet, med de tilføyelser og presiseringer som departementet har gitt i denne instruksen.

Reglementet, bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet er ikke gjengitt i denne instruksen, men gjelder i sin helhet.

Instruksen beskriver hvordan myndighet og ansvar er fordelt mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet. Instruksen omtaler også krav og forventninger til virksomhetens interne styring mv. og hvordan styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet skal innrettes. Instruksens punkt 6 gir ytterligere føringer om ekstern kommunikasjon og om kontakt med folkevalgte organer, andre departementer mv.

2. Finansdepartementets overordnede ansvar

Finansministeren har det politiske og konstitusjonelle ansvaret for Finanstilsynet. Den løpende etatsstyringen av tilsynet er delegert til finansråden.

Departementets overordnede ansvar følger av reglementet § 4 og bestemmelsene pkt. 1.3. Departementet har en alminnelig instruksjonsmyndighet overfor Finanstilsynet.

3. Finanstilsynet samfunnsoppdrag, ansvar og myndighet

Finanstilsynets virksomhet reguleres av lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. (finanstilsynsloven). Samfunnsoppdraget til Finanstilsynet er å bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder. Virkemidlene er tilsyn, overvåking og kontroll, forvaltning, regelverksutvikling samt informasjon og kommunikasjon.

Tilsynets hovedmål fremgår av Prop. 1 S for det enkelte budsjettår (fagproposisjonen).

Finanstilsynet er et statlig forvaltningsorgan (bruttobudsjettert virksomhet) underlagt Finansdepartementet. Finanstilsynets styre har et overordnet ansvar for virksomheten. Finanstilsynsdirektøren har ansvaret for den daglige ledelsen av Finanstilsynet og blir utnevnt av Kongen for et åremål på seks år.

De innbyrdes forhold mellom styret og finanstilsynsdirektøren reguleres i finanstilsynsloven. Etter finanstilsynsloven § 2 annet ledd oppnevner Kongen (delegert

---

¹ Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten omtales samlet som økonomiregelverket.

til Finansdepartementet) Finanstilsynets styre. Styret har fem medlemmer og er supplert med to representanter fra de ansatte ved behandling av administrative saker. Medlemmene og varamedlemmene blir utnevnt av departementet for en periode på fire år. Det følger av finanstilsynsloven § 2 første ledd at Kongen kan gi nærmere forskrifter om tilsynets virksomhet. Det følger av finanstilsynsloven § 2 andre ledd at Kongen kan fastsette instruks for styret.

Departementet forutsetter at Finanstilsynets styre til enhver tid har en gjeldende forretningsorden om intern arbeidsfordeling i virksomheten. Vesentlige endringer i forretningsordenen bør forelegges departementet.

Finanstilsynet har også en rådgivende funksjon overfor Finansdepartementet på tilsynets fagområder. Finanstilsynet skal gi departementet bistand iht. de frister departementet setter. Etter finanstilsynsloven § 8 første ledd skal Finanstilsynet forberede alle saker som kommer under dets tilsynsvirksomhet når avgjørelsen er tillagt Kongen eller et departement.

Budsjettmessige, administrative og andre fullmakter fremgår av de årlige tildelingsbrevene.

3.1. Regelverk og delegert myndighet

En rekke av lovene på finansmarkedsområdet legger myndighet direkte til Finanstilsynet. Blant de mest sentrale er finanstilsynsloven, finansforetaksloven, verdipapirhandelloven og verdipapirfondloven.

Videre har Finansdepartementet delegert til Finanstilsynet myndighet til å fastsette forskrifter og treffe vedtak på finansmarkedsområdet.

Ved forskrift 31. oktober 2019 nr. 1447 er Finanstilsynet delegert kompetanse til å gjennomføre kommisjonsdelegerte rettsakter (nivå 2-regelverk) inntatt i, eller forventet inntatt i, EØS-avtalen vedlegg IX om finansielle tjenester.

Det følger av de årlige tildelingsbrevene at Finanstilsynet skal rapportere til departementet om avgjørelser Finanstilsynet har truffet i medhold av delegert myndighet, jf. blant annet departementets brev til Finanstilsynet 21. desember 2015 vedrørende rapporteringsrutiner, hvor det fremgår at det skal rapporteres på halvårlig basis. Rapporten skal inneholde en kort redegjørelse for innholdet i vedtaket samt en begrunnelse for hvorfor saken ikke er viktig og/eller prinsipiell.

3.2. Tilsyn

Finanstilsynet skal føre tilsyn i tråd med finanstilsynsloven. Finanstilsynet skal se til at foretak under tilsyn etterlever lover og regler. Finanstilsynet har tilsyn med blant annet banker, finansieringsforetak, kredittforetak, betalingsforetak, forsikringsforetak, pensjonsforetak, verdipapirforetak, fondsforvaltere, infrastrukturforetak i

verdipapirmarkedet, eiendomsmeglingsforetak, inkassoforetak, regnskapsførere og revisorer.

3.3. Finanstilsynet arbeid med regelverk

Finanstilsynet skal utarbeide høringsnotater med utredning av utkast til nytt regelverk i henhold til oppdrag fra departementet og de tidsfrister departementet setter.

Finanstilsynet skal fortløpende vurdere behov for regelverksendringer for å bidra til å forbedre regelverket innen sine fagområder. I den grad Finanstilsynet på eget initiativ starter utredningsarbeid som innebærer behov for endringer i lov eller forskrift, skal Finansdepartementet informeres, med mindre myndigheten til å fastsette forskrift ligger til Finanstilsynet.

Departementet vil i noen saker kunne be Finanstilsynet nedsette eller delta i arbeidsgrupper med deltakelse fra ulike virksomheter (inkl. departementet), og ev. også med en referansegruppe der relevante interessenter er representert. Slike arbeidsgrupper er særlig aktuelle i større regelverkssaker der det bl.a. er nødvendig å utrede vesentlige nytte- og kostnadsvirkninger i tråd med utredningsinstruksen. Finanstilsynet vil være høringsinstans på ordinær måte også hvis høringsnotatet er utarbeidet av en arbeidsgruppe ledet av eller med deltakelse fra Finanstilsynet.

3.4. Organisatoriske endringer

Finanstilsynet må løpende vurdere tilpasninger i organisasjonen for å sikre en god og effektiv oppgaveløsning. Departementet skal varsles tidlig dersom Finanstilsynet utreder organisatoriske endringer av større omfang. Eventuell omlokalisering skal forelegges departementet.²

Departementet viser for øvrig til retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon og egne retningslinjer for den konkrete plasseringen i senterområder og for leie av bygg.³

3.5. Avklaring av prinsipielle spørsmål

Finanstilsynet skal informere Finansdepartementet om prinsipielle spørsmål innenfor virksomhetens ansvarsområde. Finanstilsynet skal gi departementet nødvendig informasjon om problemstillingen saken berører og varsle departementet før beslutninger i slike saker blir offentlige.

---

² Gjelder ikke for arbeidsplasser som er klart tidsavgrensede, kollegiale organ som råd og utvalg og ved flytting innenfor samme kommune ifm. at leiekontrakt utgår. Departementet skal likevel informeres om slik flytting/nedleggelse. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 gjelder.

³ Jf. Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging av 26. september 2014, Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 og Rundskriv om normer for energi- og arealbruk for statlige bygg av 17. desember 2015.

Finanstilsynet skal formidle og følge opp prinsipputtalelser fra departementet.

4. Virksomhetens interne styring mv.

Krav til Finanstilsynets interne styring følger av økonomiregelverket.

Virksomheten skal fastsette instruksjoner for egne aktiviteter innenfor rammen av denne instruksjonen og iht. økonomiregelverket.

Finanstilsynet skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning.

Departementet kan gi mer detaljerte føringer om virksomhetens interne styring, og rapportering om slike forhold, i de årlige tildelingsbrevene.

4.1. Internkontroll

Finanstilsynet skal ha tilfredsstillende internkontroll slik at fastsatte mål og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler.

Virksomhetens ledelse har ansvar for å påse at internkontrollen er en integrert del av Finanstilsynets styring og at den fungerer på en tilfredsstillende måte. Virksomheten skal årlig rapportere om tilstanden på internkontrollen, jf. nærmere krav i tildelingsbrevene.

4.2. Risikostyring

Risikostyring skal være en integrert del av virksomhetsstyringen. Finanstilsynet skal ha en systematisk tilnærming til å identifisere, analysere og håndtere risiko på ulike nivåer i virksomheten. Finanstilsynet skal årlig utarbeide overordnede risikovurderinger om strategiske og operasjonelle risikoer og iverksette risikoreduserende tiltak der risikoen vurderes å være for høy. Gjenværende risiko etter tiltak skal vurderes, og Finanstilsynet skal ta stilling til om denne risikoen er akseptabel eller ikke. I forbindelse med større utviklingstiltak eller endringer skal Finanstilsynet gjennomføre særskilte risikovurderinger.

4.3. Internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet

Finanstilsynets internkontroll og risikostyring på informasjonssikkerhetsområdet skal være en integrert del av virksomhetens styring og skal basere seg på gjeldende regler, anerkjente standarder og vurderinger av trusselbildet. Vesentlige hendelser som truer eller kompromitterer informasjonssikkerheten skal varsles til departementet.

4.4. Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap skal være en integrert del av Finanstilsynets virksomhet. Sikkerhetsledelse skal være en integrert del av virksomhetsstyringen. Finanstilsynet skal ha oversikt over sine verdier og kartlegge risiko og sårbarhet på egne ansvarsområder, inklusive vesentlige gjensidige avhengigheter til andre virksomheter og sektorer der dette er aktuelt. Virksomheten skal ha oppdaterte beredskapsplaner og delta i eller selv gjennomføre beredskapsøvelser. Øvelser og uønskede hendelser skal evalueres og følges opp.

Finanstilsynet skal varsle departementet umiddelbart ved alvorlige sikkerhetshendelser.

4.5. Evalueringer

Finanstilsynet skal bruke evalueringer systematisk som del av virksomhetsstyringen, jf. bestemmelsene pkt. 2.7. Planlegging, gjennomføring og offentliggjøring av større evalueringer bør tas opp i styringsdialogen med departementet. Resultatinformasjon fra gjennomførte evalueringer skal benyttes på en systematisk måte i Finanstilsynets virksomhetsstyring.

4.6. Finanstilsynet økonomisystem, regnskapsføring og -rapportering

Finanstilsynets økonomisystem skal være tilpasset virksomhetens og departementets behov for styrings- og regnskapsinformasjon, og tilrettelagt for obligatorisk rapportering og kontroll. Finanstilsynet skal varsle departementet om prosesser for anskaffelse av eller vesentlige endringer i økonomisystem på et tidlig stadium i planleggingen.

Finanstilsynet fører virksomhetsregnskap i samsvar med kontantprinsippet. Eventuell endring i regnskapsprinsipp skal skje i samråd med Finansdepartementet.

Det skal foreligge rutiner for kontroll og godkjenning av utleggsrefusjoner og oppgavepliktige tilleggssytelser til tilsynsdirektøren.

4.7. Inntekter

Finanstilsynets utgifter utliknes på de institusjonene som er under tilsyn i budsjettåret, etter regler gitt i finanstilsynsloven § 9 første ledd og forskrift om utlikning av utgifter ved tilsyn av 18. desember 2015 nr. 1776. Finanstilsynet skal ha tilfredsstillende innkreivings- og kontrollsystemer med tilhørende rutiner. Skatteetaten krever årlig inn tilsynsavgift og andre gebyrer på vegne av Finanstilsynet. Retningslinjer og rutiner for innkreivning skal være offentlig tilgjengelig.

5. Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet

Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet er forankret i den årlige Prop. 1 S (fagproposisjonen) og Stortingets behandling av denne, denne instruksen samt reglement og bestemmelser om økonomistyring i staten.

Departementet fastsetter styringsdialogens form og innhold i samråd med Finanstilsynet. Departementet har et overordnet ansvar for at styringsdialogen fungerer på en hensiktsmessig måte. Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen fremgår av styringskalenderen som følger vedlagt de årlige tildelingsbrevene til virksomheten.

Styringsdialogen skal dokumenteres, og Finansdepartementets styring er alltid skriftlig. Ved uklarheter skal Finanstilsynet ta kontakt med departementet. Finansdepartementet oversender referater fra faste møter i styringsdialogen til Riksrevisjonen.

Finanstilsynet skal ettersende referater fra styremøter etter hvert tertial.

5.1. Strategier

Finanstilsynets strategier og flerårige planer, jf. bestemmelsene punkt 2.3.1, skal ta utgangspunkt i samfunnsoppdrag og mål for virksomheten, jf. Prop. 1 S. Det skal være kontakt mellom Finanstilsynet og departementet ved utarbeidelse og endring av overordnet virksomhetsstrategi. Finanstilsynets virksomhetsstrategi skal forelegges departementet før endelig fastsettelse i tilsynet.

5.2. Tildelingsbrev

I tildelingsbrevet formidles Stortingets vedtak og forutsetninger samt andre føringer og forventninger fra departementet. Tildelingsbrevet inneholder en oversikt over de bevilgninger og fullmakter som stilles til Finanstilsynets disposisjon i budsjettåret.

Før endelig tildelingsbrev fastsettes, utarbeider departementet et foreløpig tildelingsbrev som sendes Finanstilsynet til uttalelse.

Supplerende tildelingsbrev sendes dersom det i etterkant av det ordinære tildelingsbrevet oppstår behov for nye eller endrede styringssignaler, å tildele Finanstilsynet midler eller å gi større oppdrag som ikke fremgår av tildelingsbrevet.

5.3. Årsrapport

Finanstilsynet skal utarbeide en årsrapport i overensstemmelse med krav i tildelingsbrev, denne instruksen, bestemmelsene om økonomistyring i staten og tilhørende rundskriv. Årsrapport med årsregnskap skal publiseres på Finanstilsynets nettsider etter behandling på årsmøtet. Videre skal revisjonsberetningen publiseres

innen 1. mai og sammen med årsrapporten. Finanstilsynet skal sende kopi av årsrapporten til Riksrevisjonen.

5.4. Rapportering gjennom året

Rapporteringskrav og -frister vil gå frem av de årlige tildelingsbrevene. Krav til rapportering gjennom året vil bli tilpasset de styringsbehov departementet til enhver tid har og vil bli vurdert i samråd med Finanstilsynet.

Dersom det oppstår alvorlige avvik eller uforutsette situasjoner, må Finanstilsynet straks ta kontakt med Finansdepartementet uavhengig av fastsatte rapporteringstidspunkter. Finanstilsynet skal også varsle departementet om hendelser med mulig mediemessig eller politisk interesse.

5.5. Møter og annen kontakt i styringsdialogen

Det gjennomføres i løpet av året flere faste møter i styringsdialogen med Finanstilsynet. Departementet fastsetter, i samråd med virksomheten, tidspunkt og dagsorden for møtene. Det utarbeides referat fra alle faste møter. Utkast til referat forelegges tilsynet før referatet ferdigstilles. Finanstilsynsdirektøren skal som hovedregel delta på de faste møtene.

Det vil være behov for kontakt og møter mellom departementet og Finanstilsynet også ut over de faste møtene som inngår i styringskalenderen. Dersom departementet i møter, eller ved annen kontakt, formidler føringer som har karakter av styring, skal disse oversendes skriftlig til etaten ved referat eller på annen måte. Også annen informasjon som er vesentlig i styringsdialogen skal dokumenteres skriftlig.

5.6. Oppfølging av saker fra Sivilombudsmannen

Finanstilsynet skal holde seg orientert om, og følge opp, saker på virksomhetens område som er tatt opp av Sivilombudsmannen. Departementet legger til grunn at Finanstilsynet i alminnelighet retter seg etter uttalelser fra ombudsmannen. Finanstilsynet skal orientere departementet om saker av prinsipiell betydning.

5.7. Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Finanstilsynet skal følge opp merknader fra Riksrevisjonen. Finansdepartementet stiller nærmere krav om rapportering om oppfølging av saker fra Riksrevisjonen i de årlige tildelingsbrevene.

5.8. Høringsuttalelser

Ved høringer der bare departementet er høringsinstans, vil departementet innhente uttalelser fra underliggende etater etter behov. Hvis Finanstilsynet er angitt som høringsinstans, skal ev. høringsuttalelser gis direkte og med kopi til departementet minst ti dager før ordinær høringsfrist utløper, med mindre annet er avtalt. Dette

gjelder også der virksomheten ubedt gir uttalelse. I saker som reiser særlig prinsipielle spørsmål eller som i stor grad berører virksomheten, bør departementet konsulteres i god tid før høringsuttalelse avgis.

6. Særskilte føringer om ekstern kommunikasjon og om kontakt med folkevalgte organer, andre departementer mv.

6.1. Ekstern kommunikasjon

Finanstilsynet skal arbeide langsiktig og systematisk for et klart, godt og brukervennlig språk i etatens interne og eksterne kommunikasjon.

Finanstilsynet skal orientere departementet før offentliggjøring av større utredninger, evalueringer eller rapporter som Finanstilsynet har utført eller bestilt, jf. også omtale i punkt 5.4 om rask varsling om saker eller hendelser som kan ha mediemessig eller politisk interesse. Dersom det oppstår spørsmål om hvem som bør håndtere en mediehenvendelse, skal Finanstilsynet raskt ta kontakt med departementet for å avklare spørsmålet. En slik avklaring fratruer imidlertid ikke Finanstilsynet mulighet til å uttale seg til media om saker innenfor Finanstilsynets ansvarsområder når Finanstilsynet finner det nødvendig eller hensiktsmessig.

6.2. Finanstilsynets kontakt med Stortinget og andre folkevalgte organer mv.

Statsråden har konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar overfor Stortinget, og regjeringen og departementet er overordnet underliggende etater. Som følge av dette skal underliggende etater i utgangspunktet ikke møte i noen av Stortingets organer uten at statsråden er informert og gitt anledning til å være til stede, og henvendelser fra Stortinget til en ytre etat skal normalt skje gjennom departementet. Dette gjelder også dersom folkevalgte eller kandidater til folkevalgte verv ønsker å besøke etaten. Det er etablert praksis at etatene under Finansdepartementet kan møte samlede komiteer fra Stortinget og at kontakt om slike møter går via Finansdepartementet

6.3. Finanstilsynet kontakt med andre departementer

Finanstilsynet skal ikke ha direkte kontakt med andre departementer uten at Finansdepartementet er informert eller det er gjort særskilte avklaringer om dette.

6.4. Ev. møter mellom departementet og tillitsvalgte i Finanstilsynet

Finansdepartementet vil normalt ikke ha møter med de tillitsvalgte i Finanstilsynet. I særskilte tilfeller hvor departementet planlegger møter med representanter for ansattes organisasjoner i Finanstilsynet, vil departementet i forkant informere finanstilsynsdirektøren og be finanstilsynsdirektøren også til møtet. Dersom tillitsvalgte fra Finanstilsynet har møte med politisk ledelse, vil departementet også delta på administrativt nivå.